

Nr 185.

Av herr Cassel, *angående omprövning av räntan på ur statens pensionsfonder beviljade äldre lån med särskilt höga räntesatser.*

Med anledning av de likalydande motionerna I: 204 och II: 350 till 1946 års riksdag angående en omprövning av räntan å vissa ur statens pensionsfonder beviljade äldre lån beslöt riksdagen att i skrivelse (nr 223) till Konungen förorda, att frågan av Kungl. Maj:t upptages till förutsättningslöst bedömande. I motionerna anfördes bl. a., att det är föga tilltalande, att t. ex. kommuner — och ofta rätt litet bärkraftiga sådana — som omkring 1920 upptagit lån bundna på 30 eller 40 år från en statlig pensionsfond, ytterligare ett flertal år skall erlægga ränta med ungefär 6 %, d. v. s. dubbelt mot den numera gällande.

Det kan visserligen sägas att dessa låntagare hade haft möjlighet att betinga sig konverteringsrätt, men det förtjänar i detta sammanhang att uppmärksammas, att en olikformighet synes ha förekommit vid erbjudande av äldre lån, i det att erbjudande om konverteringsrätt i åtskilliga fall inte förekommit. Vidare kan anföras, att vissa kommuner mot erläggande av gottgörelse för uppkommande förlust i samband med omplacering till lägre räntesats medgivits förtidsinbetalning av bundna lån. Vissa kommuner har emellertid inte ansett sig kunna godta denna form av förtidsinbetalning med hänsyn till att räntegottgörelsen blivit oskäligt hög. Som exempel kan nämnas, att en kommun i början av 1920-talet upplånade 90 000 kr., fördelade på två lån, med 6 % ränta. Lånen skulle vara slutbetalade år 1960. År 1935 gjordes en anhållan att få förtidsinbetala lånen. För att kommunen skulle erhålla denna rätt anmodades den att i räntegottgörelse inbetala 24 000 kronor, vilket erbjudande dock inte ansågs acceptabelt. Det synes mig, trots att principiella skäl kan anföras för att låneavtalen skall vara bindande, kunna anföras billighetsskäl för en omprövning av ifrågavarande låneavtal så att vederbörande kommuner ges rätt att förtidsinbetala lånen.

I riksdagens skrivelse nr 223/1946 anfördes härom följande: »Å andra sidan synes icke kunna förnekas, att billighetsskäl kunna anföras för en omprövning av räntesatsen för sådana äldre lån till kommuner, som under en längre tid löpt och enligt lånevillkoren äro för avsevärd tid bundna med i förhållande till nuvarande ränteläge exceptionellt hög ränta». Ytterligare skäl för att förtidsinbetalning skall medges är enligt min mening det förhållandet, att om den av mig i ovannämnda exempel berörda kommunen

dröjt något med att upptaga lån — för skolbyggen — hade dels statsbidrag utgått, dels en avsevärt lägre räntesats erhållits.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att frågan om en omprövning av räntan å ur statens pensionsfonder beviljade äldre lån med särskilt höga räntesatser skyndsamt utredes så att räntan å dessa lån bringas i bättre överensstämmelse med det allmänna ränteläget.

Stockholm den 27 januari 1953.

Leif Cassel.
